

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на Сила Холдинг АД и неговите дъщерни предприятия („Групата“) се състои в:

- придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- изкупуване, промишлена обработка и търговия със суров тютюн.
- управление на дейността на колективни инвестиционни схеми, управление на инвестиции;
- изкупуване, съхранение и реализация на хлябно и фуражно зърно и други селскостопански култури, и отдаване под наем на зърнобази.

Предприятието майка с ЕИК 112100237 е регистрирано като акционерно дружество с решение на Пазарджишки окръжен съд от 1996 г. по ф.д. No 1664 с наименование Регионален Приватизационен Фонд Сила АД. Регионален Приватизационен Фонд Сила АД е преименуван на Сила Холдинг АД с решение No 854 от 07.04.1998 г. на Пазарджишки окръжен съд.

Седалището и адресът на управление на Дружеството майка са в гр. София, р-н Красно село бул. "България" №58, бл.С, ет.7, офис 24.

Акциите на Дружеството майка са регистрирани на Българската фондова борса.

Дружеството майка има едностепенна форма на управление, състояща се от Съвет на директорите.

Членовете на Съвета на директорите към 31.12.2019 г. са:

- Милен Пенчев Тодоров – Председател на Съвета на директорите;
- Георги Николаев Николов – Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите и
- Галина Ванчова Тодорова – член на Съвета на директорите.

Към датата на одобрение на настоящия консолидиран финансов отчет, Съветът на директорите е в състав:

- Галина Ванчова Тодорова – Председател на Съвета на директорите;
- Георги Николаев Николов – Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите и
- Диана Стоянова Бонева – член на Съвета на директорите.

Дружеството майка се управлява и представлява от Изпълнителния директор Георги Николаев Николов.

Броят на персонала на Групата, назначени на трудов договор към 31 декември 2019 г. е 145 лица.

Крайният собственик на Групата е „Оторнио Инвестмънтс Лимитед“ АД, регистрирано в Република Кипър, чиито инструменти на собствения капитал не се котират на фондова борса.

Информация относно наименованието, страната на учредяване, дяловото участие и правото на глас за всяко дъщерно дружество, включено в консолидацията, е предоставена в пояснение 6.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на предприятието майка. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2018 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата Съветът на директорите очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019 г.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения, които са влезли в сила тази година и са както следва:

МСФО 16 „Лизинг“, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

МСФО 16 „Лизинг“ заменя МСС 17 „Лизинги“, както и три разяснения: КРМСФО 4 „Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг“, ПКР 15 „Оперативен лизинг – стимули“ и ПКР 27 „Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг“. Новият стандарт въвежда значителни промени в отчитането на лизинги от страна на лизингополучателите. Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2019 г.:

- МСФО 9 „Финансови инструменти“ (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране
- МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия
- КРМСФО 23 „Несигурност относно отчитането на данък върху дохода“
- Годишни подобрения на МСФО 2015-2017

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрение на този консолидиран финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Групата, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Промените са свързани със следните стандарти:

- МСС 1 и МСС 8 (изменен) – Дефиниция на същественост, в сила от 1 януари 2020 г., приети от ЕС
- Изменения на референциите към Концептуална рамка за финансово отчитане в сила от 1 януари 2020 г., приети от ЕС
- МСФО 3 (изменен) – Определение за Бизнес в сила от 1 януари 2020 г., все още не е приет от ЕС
- Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7: Реформа на референтните лихвени проценти, в сила от 1 януари 2020 г., все още не е приета от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два отделни отчета: консолидиран отчет за печалбата или загубата и консолидиран отчет за всеобхватния доход.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата прилага счетоводна политика ретроспективно, преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет или прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2019 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, над които Групата упражнява контрол. Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупави сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява дялът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в отчетната стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване

и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена

информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал“. Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между отчетната

стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Консолидираният финансов отчет е изготвен в български лева, което е функционалната валута на Групата.

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на съответното дружество от Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.8. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Групата извършва дейността си в следните бизнес сегменти:

- финансов сектор;
- производствен сектор;
- сектор услуги;

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

Активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповтаряеми събития. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.9. Приходи

Основните приходи, които Групата генерира, са свързани с продажба на стоки и предоставяне на услуги от всеки един бизнес сектор на Групата. Приходите от основните стоки и услуги са представени в пояснение 25.

За да определят дали и как да признаят приходи, Дружествата от Групата използват следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в консолидирания отчет за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Във всички случаи общата цена на сделката за даден договор се разпределя между различните задължения за изпълнение въз основа на относителните самостоятелни продажни цени на отделните продукти и услуги. Цената на сделката по договора изключва всички суми, събрани от името и за сметка на трети страни.

4.9.1. Приходи, които се признават към определен момент

Продажба на стоки

Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача контрола върху предоставените стоки. Счита се, че контролът е прехвърлен на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.9.2. Приходи, които се признават с течение на времето

Предоставяне на услуги

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност на договора към датата на консолидирания финансов отчет.

4.9.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или материалите или на датата на възникването им.

4.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи”.

4.12. Печалба или загуба от преустановени дейности

Преустановена дейност е компонент на Групата, който или е освободен, или е класифициран като държан за продажба, и:

- представлява определен вид основна дейност или обхваща дейности от определена географска област;
- е част от отделен съгласуван план за продажба на определен вид основна дейност или на дейности от определена географска област; или
- представлява дъщерно предприятие, придобито с цел последваща продажба.

Печалбата или загубата от преустановени дейности, както и компонентите на печалбата или загубата от предходни периоди, са представени като една сума в консолидирания отчет за печалбата или загубата.

Тази сума, която включва печалбата или загубата след данъци от преустановени дейности и печалбата или загубата след данъци в резултат от оценяването и отписването на активи, класифицирани като държани за продажба (вж. пояснение 4.23).

4.13. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 4.4 за информацията относно първоначалното определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.17 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.14. Нематериални активи

Нематериални активи включват основно софтуери. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с другите нематериални активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата в периода на тяхното възникване, освен, ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на другите нематериални активи се преценяват от ръководството на Групата към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 4 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на други нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за другите нематериални активи на Групата е в размер на 700 лв.

4.15. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията (без стопански инвентар) се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните впоследствие амортизации и загуби от обезценка, с изключение на стопански инвентар. Направените преоценки се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване

на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Към датата на консолидирания финансов отчет формираният преоценъчен резерв на дъщерните дружества е елиминиран, вследствие на направените консолидационни процедури. През отчетните периоди предприятието майка не притежава имоти, машини и съоръжения.

Последващото оценяване на стопански инвентар се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност на подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	20-70 години
• Машини	7-18 години
• Транспортни средства	8-18 години
• Стопански инвентар	8 години
• Компютри	4 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажба на актив от имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Групата е в размер на 700 лв.

4.16. Лизинг

4.16.1. Счетоводна политика, приложима след 1 януари 2019 г.

Групата като лизингодател

Счетоводната политика на Групата съгласно МСФО 16 не се е променила спрямо сравнителния период.

Като лизингодател, Групата класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

4.16.2. Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2018 г.

Групата като лизингодател

Групата реализира приходи от наем по договори за оперативен лизинг на инвестиционните си имоти (вижте пояснение 10). Приходите от наем се признават на линейна база за срока на лизинговия договор.

4.17. Тестове за обезценка на репутация, нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията е отнесена към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Групата, на което ръководството наблюдава репутацията.

Единиците, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност първо на репутацията, отнасяща се към тази единица, и след това на останалите активи от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. С изключение на репутацията за всички други активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.18. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти земя, сгради, машини и оборудване, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в консолидирания отчет за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата съответно на ред „Приходи от продажби” и ред „Други разходи”, и се признават, както е описано в пояснение 4.9 и пояснение 4.10.

4.19. Финансови инструменти

4.19.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.19.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата.

4.19.3. Последващо оценяване на финансови активи

Финансови активи по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Групата класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и голяма част от другите вземания.

Търговски вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти по договори за покупко-продажба на ценни книжа и договори за цесия, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата отчита финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако активите отговарят на следните условия:

- Групата управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи, за да събира договорни парични потоци и да ги продава; и
- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви върху непогасената сума на главницата.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват:

- Капиталови ценни книжа, които не са държани за търгуване и които Групата неотменимо е избрало при първоначално признаване, да признае в тази категория.

При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в неразпределената печалба.

4.19.4. Обезценка на финансови активи

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9 използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност и търговски вземания.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Групата разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития,

текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

Търговски и други финансови вземания

Групата е разработила модел за изчисление на очаквани кредитни загуби съгласно изискванията на МСФО 9, на база вероятността от неизпълнение през целия срок на инструмента в зависимост от присъщия кредитен риск. Очакваните кредитни загуби представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Групата използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и срочна структура на вземанията и използвайки матрица на провизиите.

4.19.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови заеми, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Групата не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за доходите на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.20. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно

възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.21. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен, ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Групата и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.27.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен, ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.22. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от налични пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.23. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Групата възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в консолидирания отчет за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Групата. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Печалбите или загубите, възникнали от продажбата или преоценката на преустановени дейности, се представят, както е описано в пояснение 4.12.

4.24. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието майка.

Други резерви включват законови резерви съгласно изискванията на Търговския закон и общи резерви.

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите се включват на ред „Задължения към свързани лица“ в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

През представените отчетни периоди в Групата не са възникнали задължения за плащане на дивиденди.

Всички трансакции със собствениците на предприятието майка се представят отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.25. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер от една до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа, защото не се предвижда през следващите пет години служители да бъдат пенсионирани.

Групата не е разработвала и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.26. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и сумата на задължението може да бъде надеждно оценена. Възможно е да съществува несигурност относно срочността или сумата на изходящия паричен поток. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно

или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред засегнатите лица. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, включително свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Възможно е този актив да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат в края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава, освен ако не става въпрос за бизнес комбинация. При бизнес комбинация условните задължения се признават при разпределянето на цената на придобиване към активите и пасивите, придобити в бизнес комбинацията. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Групата в пояснение 36.

4.27. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.28.

4.27.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай въз основа на специфичните факти и обстоятелства.

4.28. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.28.1. Обезценка на нефинансови активи и репутация

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.17). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.28.2. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобития бизнес са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтовите фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията.

4.28.3. Последваща оценка на имоти, машини и оборудване

Ръководството е приело да извършва преоценки на имоти, машини и съоръжения (без стопански инвентар) до тяхната възстановима стойност на база оценка от независими лицензирани оценители, когато разликата между балансовата и справедлива стойност на активите е 10 % и като абсолютна сума над/под 10 хил. лв. Освен определените критерии Групата задължително прави преоценка на своите активи до справедливата им в стойност на 5 годишен период. Последните преоценки са извършени в рамките на последните 5 год.

При преоценките са прилагат следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове имоти, машини и оборудване:

- „Пазарен подход“ чрез „Метод на пазарните аналози“ – за земята, сградите и неспециализираното оборудване, за които има реален пазар, пазарни аналози. База за сравнимост се приема пазарната им стойност по сравнителен метод;
- „Подход базиран на разходите (активите)“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ – за специализираните сгради, машини, съоръжения и оборудване, за които липсва реален пазар, за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност с хипотеза за използването им в технологично - обвързан процес (подход на база разходи/активи – метод на амортизирана възстановителна стойност).

Основните източници за информация, използвани при изчисленията и преценките във връзка с определянето на справедливите стойности са: вътрешни данни и становища на ръководството на Групата относно експлоатационно състояние на активите, степен на използваемост на капацитета, намерение за продажба на конкретни активи, извършени капитални ремонти, перспективи за използване на активите, публична информация за финансовото, техническото и оперативното състояние на Групата през последните пет години, публикувани цени за реализирани сделки на пазарите за недвижими имоти, офертни данни от производители, търговци и вносители на нови специализирани машини и съоръжения, както и такива втора употреба.

Към края на всеки отчетен период ръководството на Групата прави преглед на промените на цените на своите имоти, машини и оборудване със съдействието на лицензирани оценители. Към 31 декември 2019 г. ръководството е преценило, че не са налице обстоятелства, изискващи цялостна преоценка на активите преди изтичане на приетия период за преоценка.

Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 9 и 11. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.28.4. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.28.5. Измерване на очаквани кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Групата. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

4.28.6. Оценяване по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котираны цени на активен пазар. Подробности относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

5. Ефект от корекции на грешки

През 2019 г., след публикуване на финансовия отчет за 2018 г., е установена и съответно коригирана грешка, отнасяща се до предходния отчетен период, свързана с непризнат разход за обезценка на имоти, машини и съоръжения в размер на 1,500 хил.лв. На ръководството са станали известни обстоятелства относно имот на Групата, които не са взети предвид при оценката към 31 декември 2018 г. и съответно не е била призната полагаща се обезценка. Корекцията е представена на отделен ред в консолидирания отчет за промените в собствения капитал и е преизчислена сравнителната информация за статиите, засегнати от корекцията в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и в консолидирания отчет за печалбата или загубата за 2018 година. Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция от консолидирания финансов отчет:

Консолидиран отчет за финансовото състояние	31 декември 2018	Преизчисление за корекция на грешка	Прекласификация	31 декември 2018
	хил. лв.			хил. лв.
Нетекущи активи				Преизчислен
Имоти, машини и съоръжения	40,026	(1,500)	(5,674)	32,852
Инвестиционни имоти	-	-	5,674	5,674
Репутация	11,008	-	-	11,008
Дългосрочни финансови активи	7,657	-	-	7,657
Предплащания и други активи	181	-	-	181
Отсрочени данъчни активи	154	-	-	154
Нетекущи активи	59,026	(1,500)	-	57,526
Текущи активи				
Краткосрочни финансови активи	19,020	-	-	19,020
Търговски и други финансови вземания	38,047	-	(27,354)	10,693
Предплащания и други активи	-	-	27,354	27,354
Материални запаси	3,834	-	-	3,834
Вземания от свързани лица	623	-	-	623
Пари и парични еквиваленти	360	-	-	360
Активи класифицирани като държани за продажба	18,652	-	-	18,652
Текущи активи	80,536	-	-	80,536
Общо активи	139,562	(1,500)	-	138,062
Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)	31 декември 2018	Преизчисление за корекция на грешка	Прекласификация	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
				Преизчислен
Собствен капитал				
Акционерен капитал	36,853	-	-	36,853
Премиен резерв	16,853	-	-	16,853
Преоценъчни резерви	6,199	-	-	6,199
Други резерви	40	-	-	40
Натрупана загуба	(3,683)	(1,137)	-	(4,820)
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка	56,262	(1,137)	-	55,125
Неконтролиращо участие	4,585	(213)	-	4,372
Общо собствен капитал	60,847	(1,350)	-	59,497
Пасиви				
Нетекущи				
Дългосрочни заеми	51,007	-	-	51,007
Отсрочени данъчни пасиви	1,623	(150)	-	1,473
Нетекущи пасиви	52,630	(150)	-	52,480

Текущи				
Краткосрочни заеми	18,081	-	-	18,081
Задължения за данъци върху дохода	364	-	-	364
Търговски и други задължения	2,764	-	-	2,764
Задължения към персонала	299	-	-	299
Пасиви, включени в групи за освобождаване	4,577	-	-	4,577
Текущи пасиви	26,085	-	-	26,085
Общо пасиви	78,715	(150)	-	78,565
Общо собствен капитал и пасиви	139,562	(1,500)	-	138,062

Консолидиран отчет за печалбата или загубата	31 декември 2018	Преизчисление за корекция на грешка	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
			Преизчислен
Приходи от продажби	25,157	-	25,157
Други приходи	2,726	-	2,726
Разходи за материали	(6,598)	-	(6,598)
Разходи за външни услуги	(916)	-	(916)
Разходи за персонала	(2,386)	-	(2,386)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	(410)	(1,500)	(1,910)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	(261)	-	(261)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(14,708)	-	(14,708)
Други разходи	(186)	-	(186)
Печалба/(Загуба) от оперативна дейност	2,418	(1,500)	918
Печалба от инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия	3,616	-	3,616
Финансови разходи	(3,702)	-	(3,702)
Финансови приходи	6,010	-	6,010
Печалба преди данъци	8,342	(1,500)	6,842
Разходи за данъци	(436)	150	(286)
Печалба за годината от продължаващи дейности	7,906	(1,350)	6,556
Загуба за годината от преустановени дейности	(230)	-	(230)
Печалба за годината	7,676	(1,350)	6,326
Печалба за годината отнасяща се до:			
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка	6,279	(1,137)	5,142
Неконтролиращото участие	1,397	(213)	1,184
Доход на акция	лв.		лв.
(Загуба)/Печалба от продължаващи дейности	0.17		0.14
Загуба от преустановени дейности	0.00		0.00
Общо	0.17		0.14

Общият ефект върху неразпределената печалба на Групата към 1 януари 2019 г. е представен, както следва:

	Неразпределена печалба хил. лв.
Признаване на разходи за обезценка на имоти, машини и съоръжения към 1 януари 2019 г.	(1,500)
Възникване на отсрочен данъчен актив във връзка с начислената обезценка към 1 януари 2019 г.	150
Общо ефект – намаление на неразпределената печалба	(1,350)

6. База за консолидация

Дъщерните предприятия включени в консолидацията са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	Участие %	
			2019	2018
Слънце Стара Загора Табак АД	България	Производство и търговия	84.22	61.74
Зърнени Храни АД	България	Услуги	99.96	99.96
Аро Грейн ЕООД	България	Услуги	100	100
Слънце Естейт ЕООД	България	Услуги	100	100
Калин 2003 ЕООД	България	Услуги	100	100

Ръководството на Групата очаква през 2020 г. да се освободи от инвестицията в дъщерното дружество Зърнени Храни АД. Към 31.12.2019 г. инвестицията е класифицирана като активи държани за продажба.

6.1. Бизнес комбинации през 2019 г. – Увеличение на капитала на дъщерно дружество Слънце Стара Загора-Табак АД и придобиване на неконтролиращо участие

През трето тримесечие на 2019 г. е вписано увеличението на капитала на дъщерното дружество Слънце Стара Загора-Табак АД, в следствие на което размерът на участие на Компанията-майка в капитала му се увеличи на 84.07%, като 306,500 бр. от акциите са заложили по репо сделки.

В резултат на увеличение на капитала Групата е признала увеличение на неконтролиращото участие в размер на 115 хил. лв. и увеличение на натрупаната загуба в размер на 4,235 хил. лв.

През четвъртото тримесечие на 2019 г. са придобити 4,360 бр. акции от капитала на дъщерното дружество Слънце Стара Загора-Табак АД на регулиран пазар, в следствие на което размерът на участието на Компанията-майка в капитала му се увеличи на 84.22%, като 305,800 бр. от общо 2,381,613 бр. акции са заложили по репо сделки.

Общо прехвърлено възнаграждение	хил. лв.
Допълнително придобит дял в нетните активи на дружество Слънце Стара Загора-Табак АД	(17,877)
Общо ефект – увеличение на натрупаната загуба	17,041
	(836)

6.2. Бизнес комбинации през 2018 г. – Придобиване на дружество Слънце Естейт ЕООД

На 22.11.2018 г. Сила Холдинг АД придоби 100% от капитала на Слънце Естейт ЕООД, като стойността на инвестицията е 5,300 хил. лв.

	Балансова стойност преди придобиването	Призната стойност към датата на придобиване
	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения	5,300	5,300
Общо нетекущи активи	5,300	5,300
Нетни разграничими активи и пасиви	5,300	5,300
Дял в нетните разграничими активи, полагащ се на Групата		5,300
Печалба от придобиването		-
Цена на придобиване		5,300

	хил. лв.
Цена на придобиване, платена в пари и парични еквиваленти	5,300
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	-
Нетен паричен поток при придобиването	5,300

Не е възникнала печалба в резултат на бизнес комбинацията:

	хил. лв.
Стойност на придобиване:	
- Цена на придобиване	5,300
Справедлива стойност на придобитите разграничени нетни активи	5,300
Печалба	-

6.3. Бизнес комбинации през 2018 г. – Продажба на акции на дружество Селект Асет Мениджмънт АД

През четвърто тримесечие са продадени 91% от участието на Сила Холдинг АД в дъщерното дружество Селект Асет Мениджмънт ЕАД. В резултат на сделката Групата реализира печалба в размер на 3,616 хил.лв.

7. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент следните оперативни сегменти, както е описано в пояснение 4.8:

- финансов сектор;
- производствен сектор;
- сектор услуги;

Тези оперативни сегменти се наблюдават от ръководството, което взема стратегически решения на базата на коригираните оперативни резултати на сегментите.

Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

2019 г.	Финансов	Производствен	Сектор	Общо
	сектор	сектор	услуги	
	2019	2019	2019	2019
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от:				
- външни клиенти	970	8,376	10,316	19,662
Приходи на сегмента	970	8,376	10,316	19,662
Разходи за материали	-	(6,013)	(18)	(6,031)
Разходи за външни услуги	(86)	(416)	(677)	(1,179)
Разходи за персонал	(68)	(1,944)	(406)	(2,418)
Амортизация на нефинансови активи	-	(194)	(125)	(319)
Себестойност на продадените стоки				
други текущи активи	-	(50)	(8,996)	(9,046)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	-	384	-	384
Други разходи	(3)	(89)	(160)	(252)
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	813	54	(66)	801
Активи на сегмента	81,254	37,977	90,231	209,462
Пасиви на сегмента	28,253	9,698	65,671	103,622

Информация за сегментите през предходния отчетен период е представена както следва:

2018 г.	Финансов	Производствен	Сектор	Общо
	сектор	сектор	услуги	
	2018	2018	2018	2018
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от:				
- външни клиенти	-	9,886	17,777	27,663
- преустановени дейности	865	-	122	987
Приходи на сегмента	865	9,886	17,899	28,650
Разходи за материали	(9)	(6,560)	(29)	(6,598)
Разходи за външни услуги	(254)	(408)	(266)	(928)
Разходи за персонал	(333)	(1,728)	(325)	(2,386)
Амортизация на нефинансови активи	(6)	(200)	(206)	(412)
Разходи за обезценка на нефинансови активи	(379)	(202)	(1,290)	(1,871)
Себестойност на продадените стоки други текущи активи	-	(65)	(14,643)	(14,708)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	-	(261)	-	(261)
Други разходи	(11)	(86)	(135)	(232)
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	(127)	376	1,005	1,254
Активи на сегмента	63,267	28,875	83,028	175,170
Пасиви на сегмента	11,084	16,901	58,358	86,343

Всичките приходи от външни клиенти и нетекущи активи са от източник в страната, където се намира и седалището на Групата.

Общата сума на приходите, разходите, печалбата/(загубата) за годината, активите и пасивите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи		
Общо приходи на сегменти	19,662	28,650
Преустановени дейности	1,397	(122)
Елиминирани на междусегментни приходи	(465)	-
Приходи на Групата	20,594	28,528
Общо разходи на сегменти	(18,861)	(28,896)
Преустановени дейности	130	824
Елиминирани на междусегментни разходи	310	462
Оперативна печалба на Групата	2,173	918
Финансови разходи	(3,582)	(3,702)
Финансови приходи	1,726	9,626
Печалба на Групата преди данъци	317	6,842
Разходи за данък	(181)	(286)
Печалба на Групата за годината от продължаващи дейности	136	6,556
Загуба за годината от преустановени дейности	(924)	(230)
Загуба /печалба на Групата за годината	(788)	6,326
Загуба /печалба за притежателите на собствен капитал на предприятието майка	(766)	5,142
Загуба /печалба за неконтролиращото участие	(22)	1,184

Активи	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Общо активи на сегментите	209,462	173,670
Консолидация	(61,789)	(35,608)
Активи на Групата	147,673	138,062

Пасиви	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Общо пасиви на сегментите	103,622	86,193
Консолидация	(14,127)	(7,628)
Пасиви на Групата	89,495	78,565

8. Репутация

Нетната балансова стойност на репутацията може да бъде анализирана, както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	11,008	291
Прекласифицирана репутация от държана за продажба	-	11,008
Отписана репутация при продажба на инвестиция в дъщерно предприятие	-	(291)
Балансова стойност към 31 декември	11,008	11,008

За целите на годишния тест за обезценка репутацията се разпределя към следните единици, генериращи парични потоци, които е вероятно да извличат ползи от бизнес комбинациите, при които е възникнала репутацията.

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Слънце Стара Загора-Табак АД	11,008	11,008
Репутацията към 31 декември	11,008	11,008

Възстановимата стойност на единиците, генериращи парични потоци, е определена на базата на изчислената стойност в употреба, която включва детайлна 5-годишна прогноза и екстраполация на очакваните парични потоци за оставащия полезен живот на единиците, генериращи парични потоци, като са използвани темповете на растеж, посочени по-долу. Темповете на растеж отразяват дългосрочните средни темпове на растежа за продуктовете линии и отрасли на единиците, генериращи парични потоци.

	Темп на растеж		Дисконтов фактор	
	2019	2018	2019	2018
Слънце Стара Загора-Табак АД	3%	3%	5%	5%

На база на извършения тест за обезценка, ръководството е определило, че балансовата стойност на единиците генериращи парични потоци не превишава стойността им в употреба. Следователно не е необходима обезценка на репутацията към 31 декември 2019 г.

При определянето на стойността в употреба на единиците, генериращи парични потоци, ръководството на Групата няма информация за вероятни промени, които биха променили основните предположения при изчисляването ѝ. Оценката на възстановимата стойност е чувствителна по отношение на използвания дисконтов фактор.

Освен предположенията, описани при определяне на стойността в употреба на единиците, генериращи парични потоци, посочени по-горе, на ръководството не са известни към настоящия момент други възможни промени, които биха довели до корекции в неговите ключови оценки.

9. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.		хил. лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2019 г.	23,050	7,847	18,593	305	171	63	50,029
Новопридобити активи	-	325	853	-	13	14,249	15,440
Преоценка	85	97	27	-	-	-	209
Прекласификация към инвестиционни имоти	(2,743)	(2,167)	(1,882)	-	-	-	(6,792)
Отписани активи	-	(1,547)	(99)	-	(33)	(1,494)	(3,173)
Салдо към 31 декември 2019 г.	20,392	4,555	17,492	305	151	12,818	55,713
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2019 г.	-	(3,644)	(13,134)	(239)	(160)	-	(17,177)
Прекласификация към инвестиционни имоти	-	166	373	-	-	-	539
Отписани активи	-	1,502	99	-	33	-	1,634
Амортизация за периода	-	(135)	(155)	(22)	(4)	-	(316)
Салдо към 31 декември 2019 г.	-	(2,111)	(12,817)	(261)	(131)	-	(15,320)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	20,392	2,444	4,675	44	20	12,818	40,393

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.		хил. лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2018 г.	14,793	6,500	18,479	279	172	-	40,223
Новопридобити активи	-	1,542	168	26	-	65	1,801
Отписани активи	(1,303)	(195)	(54)	-	(1)	(2)	(1,555)
Преоценка	9,560	-	-	-	-	-	9,560
Салдо към 31 декември 2018 г.	23,050	7,847	18,593	305	171	63	50,029
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2018 г.	-	(2,081)	(12,985)	(221)	(158)	-	(15,445)
Отписани активи	-	118	54	-	1	-	173
Загуби от обезценка	-	(1,500)	-	-	-	-	(1,500)
Амортизация за периода	-	(181)	(203)	(18)	(3)	-	(405)
Салдо към 31 декември 2018 г.	-	(3,644)	(13,134)	(239)	(160)	-	(17,177)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	23,050	4,203	5,459	66	11	63	32,852

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини, съоръжения, стопански инвентар, транспортни средства.

Всички разходи за амортизация и обезценка са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи“.

Групата няма договорно задължение за закупуване на активи. През 2019 г. или 2018 г. не е имало договорни задължения във връзка със закупуване на имоти, машини и съоръжения.

10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват недвижими имоти, които се намират в гр. Казанлък, гр. Суворово и гр. Стражица и се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	Инвестиционни имоти хил. лв.
Балансова стойност към 1 януари 2018 г.	5,641
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	33
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	5,674
Новопридобити активи:	
- прехвърляния от ползван от собственика имот	6,253
- чрез покупка	8
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	1,090
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	13,025

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31.12.2019 г. е 13,025 хил. лв. (2018 г.: 5,674 хил. лв.) и е определена на база на извършена пазарна оценка от независим лицензиран оценител.

Инвестиционните имоти на стойност 11,404 лв. са заложили като обезпечение по заеми (2018 г.: 4,048 хил. лв.).

Част от инвестиционните имоти са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг. Приходите от наеми за 2019 г., възлизащи на 115 хил. лв. (2018 г.: 18 хил. лв.), са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Приходи от продажби“. Те включват фиксирани лизингови плащания. Преките оперативни разходи в размер на 114 хил. лв. са оповестени на ред „Разходи за материали“, ред „Разходи за външни услуги“ и ред „Други разходи“ (2018 г.: 38 хил. лв.), от които 16 хил. лв. се отнасят за неотдадени под наем имоти, които не генерират приходи от наеми през 2019 г. (2018 г.: - лв.).

11. Други нематериални активи

Нематериалните активи на Групата, различни от репутация, включват програмни продукти, използвани в дейността на Групата. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Софтуер хил. лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2019 г.	48
Новопридобити активи, закупени	249
Салдо към 31 декември 2019 г.	297
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2019 г.	(48)
Амортизация за периода	-
Салдо към 31 декември 2019 г.	(48)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	249

	Софтуер хил. лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2018 г.	48
Салдо към 31 декември 2018 г.	<u>48</u>
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2018 г.	(48)
Салдо към 31 декември 2018 г.	<u>(48)</u>
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	<u>-</u>

Не са сключвани договори за покупко-продажби през периода.

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Групата не е заложила други нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

12. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към следните категории дългосрочни финансови активи:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход:		
Борсови капиталови инструменти	7,083	7,081
Неборсови капиталови инструменти	576	576
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Предоставени заеми	10,650	-
	<u>18,309</u>	<u>7,657</u>

Капиталовите инструменти представляват участие в следните търговски дружества:

	2019 % участие	2019 хил. лв.	2018 % участие	2018 хил. лв.
Акции в търговски дружества:				
Тексим Банк АД	8.93	7,000	8.93	7,000
Селект Асет Мениджмънт АД	8.99	543	8.99	543
Химснаб България АД	0.05	83	0.05	81
АВС Финанс АД	9.29	<u>33</u>	9.29	<u>33</u>
Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		<u>7,659</u>		<u>7,657</u>

Акциите в Тексим Банк АД и Химснаб България АД са номинирани в български лева и се търгуват на Българската фондова борса. Справедливата им стойност е определена въз основа на техните котирани цени към датата на финансовия отчет.

Инвестициите в АВС Финанс АД не се търгуват на фондова борса са оценени по цена на придобиване. През текущия и предходните отчетни периоди не е имало индикации за обезценка на инвестициите.

Инвестицията в Селект Асет Мениджмънт АД е оценена по справедлива стойност. Справедливата стойност е определена въз основа на оценка на независим оценител към датата на финансовия отчет.

13. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви /(активи)	1 януари 2019 г.	Прекласификация	Признати в печалбата или загубата	Признати в друг всеобхватен доход	31 декември 2019 г.
	хил. лв	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	1,579	(259)	144	-	1,464
Инвестиционни имоти	-	259	(216)	21	64
Други дългосрочни финансови активи	43	-	-	-	43
Текущи активи					
Преоценка на финансови активи	(48)	-	67	-	19
Търговски и други финансови вземания	(156)	-	127	-	(29)
Неизползвани данъчни загуби	(32)	-	32	-	-
Текущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(8)	-	(2)	-	(10)
Провизии	(1)	-	-	-	(1)
	1,319	-	152	21	1,550
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(154)				(40)
Отсрочени данъчни пасиви	1,473				1,590
Нетно отсрочени данъчни пасиви	1,319				1,550

Отсрочените данъци за сравнителния период 2018 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви /(активи)	31 декември 2017 г.	Ефект от промени в счетоводната политика	1 януари 2018 г.	Признати в друг всеобхватен доход	Признати в резултат на бизнес комбинация	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2018 г.
	хил. лв.	хил. лв	хил. лв	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи							
Имоти, машини и съоръжения	704	-	704	956	(550)	469	1,579
Други дългосрочни финансови активи	(20)	-	(20)	63	-	-	43
Текущи активи							
Преоценка на финансови активи	33	66	99	-	-	(147)	(48)
Търговски и други финансови вземания	(353)	135	(218)	-	-	62	(156)
Неизползвани данъчни загуби	66	-	66	-	-	(98)	(32)
Текущи пасиви							
Пенсионни и други задължения към персонала	(9)	-	(9)	-	1	-	(8)
Провизии	(1)	-	(1)	-	-	-	(1)
	420	201	621	1,019	(549)	286	1,469
Признати като:							
Отсрочени данъчни активи	(383)		(248)				(154)
Отсрочени данъчни пасиви	803		869				1,473
Нетно отсрочени данъчни пасиви	420		621				1,319

Всички отсрочени данъчни активи са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние.

14. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Стоки	1,639	1,941
Материали	1,507	1,659
Продукция	591	223
Незавършено производство	12	11
Материални запаси	3,749	3,834

Стоките в размер на 1,639 хил. лв. представляват зърнени култури на склад. Материали в размер на 1,507 хил. лв. представляват тютюн, спомагателни материали и резервни части за производство на цигари.

15. Краткосрочни финансови активи

Балансовата стойност на финансовите активи е представена както следва:

	Пояснение	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Акции			
Дялове	15.1	814	3,445
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата:	15.1	-	388
<i>- в т.ч. акции и дялове заложи по репо сделки</i>		814	3,833
		-	1,044
Предоставени заеми, брутна сума преди обезценка	15.2	340	10,154
Очаквани кредитни загуби		(8)	(727)
Предоставени заеми		332	9,427
Вземания по цесии, брутна сума преди обезценка		-	5,840
Очаквани кредитни загуби		-	(789)
Вземания по цесии		-	5,051
Лихви по заеми, брутна сума преди обезценка		-	960
Очаквани кредитни загуби		-	(251)
Лихви по заеми		-	709
Дългови инструменти по амортизирана стойност		332	15,187
		1,146	19,020

15.1. Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Към 31.12.2019 г. Групата притежава акции на обща стойност 814 хил. лв. (2018 г.: 3,445 хил. лв.). Акции са оценени по справедлива стойност, определена на базата на техните котирани цени към датата на финансовия отчет. Част от акциите са заложи, като обезпечение по договори за банкови заеми.

Печалбите и загубите са признати в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови приходи“ и ред „Финансови разходи“.

15.2. Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи по амортизирана стойност включват вземания по предоставени заеми. Заемите са предоставени при условия на годишни лихвени проценти в границите на 5 – 10% и са със срок на погасяване до 31.12.2020 г.

16. Търговски и други финансови вземания

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Търговски вземания, брутна сума преди обезценка	28,434	10,947
Очаквани кредитни загуби на търговски вземания	(287)	(254)
Търговски вземания	28,147	10,693

Всички търговски вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Изменението в очакваните кредитни загуби от обезценка на търговските вземания може да бъде представено, както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Сладо на очаквани кредитни загуби към 1 януари	254	-
Загуба от обезценка	109	355
Възстановяване на загуба от обезценка	(76)	(101)
Салдо на очаквани кредитни загуби към 31 декември	287	254

17. Предплащания и други активи

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Нетекущи		
Предплатени застраховки	145	181
Нефинансови активи	145	181
Текущи		
Предоставени аванси	5,211	24,533
Данъчни вземания	359	2,566
Предплатени застраховки	36	36
Предплатени разходи	9	207
Други	12	12
Нефинансови активи	5,627	27,354
Предплащания и други активи	5,772	27,535

Авансите са предоставени, съгласно сключени договори за покупка на селскостопанска продукция и консумативи.

Текущите и нетекущите предплатени разходи в размер на 181 хил. лв. (2018 г.: 217 хил. лв.) представляват застраховка във връзка с емитиран облигационен заем по застрахователна полица от 21.12.2010 г. и предплатени разходи по договор за консултантски услуги.

18. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	3,069	360
Пари и парични еквиваленти	3,069	360

Групата няма блокирани пари и парични еквиваленти.

19. Активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба

Активите класифицирани като държани за продажба, представляват инвестиции в дъщерното дружество Зърнени Храни АД, в което Сила Холдинг АД притежава 99.96% от капитала им.

Ръководството на Групата се е ангажирало с план за освобождаване чрез продажба на тази инвестиция в рамките на 2020 г. В тази връзка ръководството е провело срещи с български и чуждестранни консултанти, с цел осъществяване на програма за намирането на потенциални клиенти.

Приходите, разходите, печалбите и загубите, отнасящи се към тази група, са елиминирани от печалбата или загубата от продължаващи дейности на Групата и са представени на отделен ред в „Загуба за годината от преустановени дейности“ в консолидирания отчет за печалбата или загубата. Оперативната печалба /загуба/ на групата за освобождаване до датата на продажба и резултатът от преоценката и продажбата на активите и пасивите, класифицирани като държани за продажба, могат да бъдат представени, както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Приходи	209	122
Разходи за външни услуги	(40)	(12)
Разходи за персонала	(3)	-
Амортизация	(3)	(2)
Други разходи	(1,690)	(810)
Загуба от оперативната дейност	(1,527)	(702)
Финансови разходи	(163)	(4)
Финансови приходи	778	497
Загуба от преустановени дейности преди данъци	(912)	(209)
Разходи за данъци	(12)	(21)
Загуба за годината	(924)	(230)

Балансовата стойност на активите и пасивите, предназначени за продажба, могат да бъдат представени, както следва:

	Зърнени Храни АД 2019 хил. лв.	Зърнени Храни АД 2018 хил. лв.
Нетекущи активи		
Имоти, машини и съоръжения	48	51
Текущи активи		
Краткосрочни финансови активи	21,348	17,885
Търговски и други вземания	705	688
Пари и парични еквиваленти	3	28
Активи, класифицирани като държани за продажба	22,104	18,652
Текущи пасиви		
Краткосрочни заеми	13,401	4,554
Търговски и други задължения	16	23
Пасиви, класифицирани като държани за продажба	13,417	4,577

20. Собствен капитал

20.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на дружеството майка Сила Холдинг АД се състои от 36,852,997 броя обикновени поименни, безналични с право на глас акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Сила Холдинг АД.

	2019 Брой акции	2018 Брой акции
Издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	36,852,997	36,852,997
Издадени и напълно платени акции към 31 декември	36,852,997	36,852,997

Списъкът на основните акционери на Групата е представен, както следва:

	2019	2019	2018	2018
	Брой акции	%	Брой акции	%
Метро Груп ЕООД	15,024,525	40.77	15,024,775	40.77
УПФ Съгласие	2,321,311	6.30	2,321,311	6.30
УПФ ЦКБ Сила	1,890,500	5.13	1,890,500	5.13
Други юридически лица	17,581,075	47.70	17,580,512	47.70
Физически лица	35,586	0.10	35,899	0.10
	36,852,997	100	36,852,997	100

20.2. Премияен резерв

Постъпленията, получени в допълнение към номиналната стойност на издадените през 2017 г. акции, са включени в премияния резерв в размер на 16,853 хил.лв.

20.3. Резерви

Всички суми са в хил. лв.

	Преоценка на капиталови инструменти	Преоценка на нефинансови активи	Други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2019 г.	385	5,814	40	6,239
Друг всеобхватен доход за годината, принадлежащ на собствениците на предприятието майка:				
Промяна в справедливата стойност на капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2	-	-	2
Преоценка на нефинансови активи	-	209	-	209
Друг всеобхватен доход за годината преди данъци	2	209	-	211
- данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	-	(21)	-	(21)
Друг всеобхватен доход за годината след данъци	2	188	-	190
Салдо към 31 декември 2019 г.	387	6,002	40	6,429

Всички суми са в хил. лв.

	Преоценъчни резерви	Други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2018 г.	920	40	960
Друг всеобхватен доход за годината, принадлежащ на собствениците на предприятието майка:			
Промяна в справедливата стойност на капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход			
- печалби от текущия период	628	-	628
- преоценка на нефинансови активи	5,902	-	5,902
- данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	(653)	-	(653)
Друг всеобхватен доход за годината след данъци	5,877	-	5,877
Други изменения	(598)	-	(598)
Салдо към 31 декември 2018 г.	6,199	40	6,239

Общите резерви на Групата са формирани по реда на чл. 246 от Търговския закон, за заделяне на най-малко 1/10 от печалбата, докато средствата във фонда стигнат 1/10 или по-голяма част от капитала, определена от устава.

21. Възнаграждения на персонала

21.1. Разходи за персонала

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Разходи за заплати	(1,916)	(1,926)
Разходи за социални осигуровки	(499)	(460)
Разходи за персонала	(2,415)	(2,386)

21.2. Задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Текущи:		
Задължения за заплати	248	119
Задължения за осигуровки	130	101
Други краткосрочни задължения към персонала	-	79
Текущи задължения към персонала	378	299

Текущите задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2020 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период.

22. Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	Пояснение	Текущи		Нетекучи	
		2019 хил. лв.	2018 хил. лв.	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:					
Банкови заеми	22.1	6,785	16,668	52,031	41,228
Други заеми	22.3	2,517	1,102	472	-
Облигационен заем	22.2	2,001	311	7,823	9,779
Общо балансова стойност		11,303	18,081	60,326	51,007

22.1. Заеми, отчитани по амортизирана стойност

Получените банкови заеми към 31.12.2019 г. са, както следва:

- На 02.09.2019 г. Дружеството-майка е сключило договор за банков заем за сумата от 17,820 хил. лв. при променлив лихвен процент към датата на сключване в размер на 2.5% и срок на погасяване един месец. На 01.10.2019 г. Сила Холдинг АД е погасило 7,820 хил. лв. от главницата и е предоговорило срока на погасяване на остатъка до м.09.2022 г.
- На 25.10.2019 г. Дружеството-майка е сключило договор за банков заем за сумата от 1,000 хил. лв. при променлив лихвен процент към датата на сключване в размер на 2.8% и срок на погасяване м.12.2025 г.
- Банков заем на Аро Грейн ЕООД в лева съгласно Договор от 30.04.2015 г. в размер на 6,000 хил. лв., при годишна лихва в размер на 5% (пет процента) за срок от 10 години с краен срок на погасяване 30.04.2025 г. Кредитът е предоговорен с Анекс № 1 от 30.07.2015 г., като сумата на заема е увеличена на 8,300 хил. лв. С Анекс № 2 от 30.08.2015 г. сумата на заема е увеличена на 11,800 хил. лв.
 За обезпечаване на кредита Аро Грейн ЕООД учредява в полза на банката първа по ред договорна ипотека върху недвижим имот, а именно закупената с кредита Зърнобаза Стражица, находяща се в гр. Стражица, Промислена зона, върху площ от 27 500 кв.м.
- Договор за банков кредит на Аро Грейн ЕООД от 17.06.2015 г., отпуснат на дружество „Топ Ер Грейн“ ООД, което се вля в Аро Грейн ЕООД през 2016 г. Главницата е в размер на 5,400

хил. лв., с краен срок на погасяване 17.06.2025 г. Лихва 3.5% + 1.5 пункта. С Анекс № 1 от 30.07.2015 г. кредитът е предоговорен, като сумата на кредита се увеличава на 7,660 хил. лв. С Анекс № 3 от 16.01.2017 г. в резултат на вливането на Топ Ер Грейн ЕООД в Аро Грейн ЕООД, се променя заемополучателят.

Обезпеченията направени в полза на банката по този кредит са следните:

- Първа по ред договорна ипотека върху закупената със средствата от кредита Зърнобаза – 34 700 кв. м. земя и изградените върху нея сгради, находящи се в гр. Бяла, обл. Русе.
- Първи по ред особен залог, вписан по реда на ЗОЗ върху закупените със средствата от кредита машини, съоръжения по опис, находящи се в зърнобазата в гр. Бяла, обл. Русе.
- Договор за кредит овърдрафт на Аро Грейн ЕООД от 25.06.2015 г., отпуснат дружество „Топ Ер Грейн“ ООД, което се вля в Аро Грейн ЕООД през 2016 г. Главницата е в размер на 5,000 хил. лв., с краен срок на погасяване 25.06.2017 г. Лихва 3.5% +1.5 пункта. С Анекс № 1 от 30.07.2015 г. овърдрафтът е предоговорен като сумата се увеличава на 7,000 хил. лв. С Анекс № 7 от 22.12.2017г. овърдрафтът е предоговорен като сумата се увеличава на 13,000 хил. лв. С Анекс № 8 от 30.05.2018 г. овърдрафтът е предоговорен като сумата се увеличава на 16,000 хил. лв. Променят се лихвеният процент по овърдрафта на 2.5% + 1.3 пункта и крайният срок за погасяване на задълженията – 25.12.2022 г. С Анекс № 9 от 25.06.2019 г. овърдрафтът е предоговорен, като лимитът е предоставен за ползване до 25.06.2020 г. Обезпеченията направени в полза на банката са следните:
 - Първи по ред особен залог, вписан по реда на ЗОЗ, върху търговското предприятие на Аро Грейн ЕООД като съвкупност от права, задължения и фактически отношения.
 - Първи по ред особен залог, вписан по реда на ЗОЗ, върху средностокова наличност на зърно, собственост на Аро Грейн ООД – до 49 000 тона на стойност 14,500 хил. лв. от които 9 000 тона слънчоглед на стойност 4,500 хил. лв. и 40 000 тона пшеница и царевича на стойност 10,000 хил. лв.;
- На 11.07.2014г. „Слънце Стара Загора-Табак“ АД с сключило договор за предоставяне на кредит овърдрафт с максимално допустим размер до 10 милиона лева. Разрешеният овърдрафт се ползва за срок на усвояване до 15 юли 2015 г. Със сключени Анекси към Договора е увеличен размерът на кредитния лимит на 14 500 х.лв. и падеж 15 юли 2018 г., съответно 15 юли 2019 г. Като обезпечение по кредита е учреден първи по ред особен залог на търговско предприятие, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, втора по ред договорна ипотека на недвижими имоти.
- На 22.02.2019 г. „Слънце Стара Загора-Табак“ АД с сключило договор за банков кредит в размер на 1,950 хил. лева, с цел закупуване на оборудване за проследяемост на опаковките на тютюневите изделия и капиталови разходи за реорганизация на материалната база на Дружеството. Банковият кредит се предоставя със срок на издължаване до 22.02.2026 г., с с годишна лихва , в размер на променлив лихвен процент, изчислен като сбор от лихвен процент по кредити за корпоративни клиенти , плюс надбавка. За обезпечение по кредита е учредена втора по ред договорна ипотека върху недвижими имоти и първи по ред особен залог върху закупеното с кредита оборудване и нематериални активи към него.
- На 19.12.2018 г. „Слънце Естейт“ ЕООД е сключило договор за банков кредит, който към 31.12.2018 г. е усвоен в размер на 7 300 хил. евро. Крайният срок за погасяване на кредита е 19.12.2025 година.

22.2. Облигационен заем

На 30 ноември 2010 г. Дружеството емитира облигации в размер на 10,000,000 (десет милиона) евро, разпределени в 10,000 броя обикновени, безналични, поименни, лихвоносни, свободно прехвърляеми и обезпечени облигации с номинална и емисионна стойност 1,000 евро всяка една.

Лихвата по емисията облигации е фиксирана и е в размер на 9 % проста годишна лихва. Облигационният заем е за срок от 7 години с шестмесечни купонни плащания, изчислени на базата на проста лихва за отделните шестмесечни периоди върху номиналната стойност на всяка облигация, при лихвена конвенция ISMA Реален брой дни/Реален брой дни.

На 29 септември 2017 г. след решение на Общото събрание на облигационерите, емисията облигации е реструктурирана, като е променена дата на падеж на 30.11.2024 г., а лихвения процент е променен на 5.4%, изчислена по лихвена конвенция ISMA act/act (реален брой дни в периода/реален брой дни в годината), считано от 01.12.2017 г. Купонно плащане лихва на 30.05 и 30.11 всяка година. Главницата на облигационния заем е разсрочена, както следва:

- 30.11.2017 г. – 9,779 хил.лв
- 30.11.2020 г. – 1,956 хил.лв.
- 30.11.2021 г. – 1,956 хил.лв.
- 30.11.2022 г. – 1,956 хил.лв.
- 30.11.2023 г. – 1,956 хил.лв.
- 30.11.2024 г. – 1,956 хил.лв.

На 30 ноември 2017 г. е погасена главница по облигационния заем в размер на 9,779 хил.лв. Емитентът е сключил договор с „Тексим Банк“ АД за банка - довереник на облигационерите.

За обезпечение на погасяването на всички вземания на облигационерите по облигационния заем, Дружеството е сключило застраховка „Финансов риск“ със ЗАД „Армеец“ в полза на облигационерите.

22.3. Други заеми

Другите заеми в размер на 2,989 хил. лв. (2018 г.: 1,102 хил. лв.) представляват текущи задължения по репо сделки по договори с безналични ценни книжа.

23. Търговски и други задължения

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Текущи:		
Задължения по договори за цесия	-	1,846
Задължения към доставчици	1,814	493
Финансови пасиви	1,814	2,339
Получени аванси	459	169
Данъци, удържани при източника и други данъчни задължения	167	84
Данък върху доходите на физически лица	-	33
Други	12	139
Нефинансови пасиви	638	425
	2,452	2,764

Получените аванси са в размер на 459 хил. лв., от които 430 хил. лв. са за продажба на цигарени изделия и 29 хил. лв. са за продажба на ценни книжа.

Нетната балансова стойност на търговските задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

24. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Дългосрочни заеми хил. лв.	Краткосрочни заеми хил. лв.	Общо хил. лв.
1 януари 2019	51,007	18,081	69,088
Парични потоци:			
Плащания	20,578	4,658	25,236
Постъпления	(7,903)	(15,827)	(23,730)
Непарични промени:			
Прекласифициране	(3,495)	3,495	-
Други непарични промени	139	896	1,035
31 декември 2019	60,326	11,303	71,629

	Дългосрочни заеми хил. лв.	Краткосрочни заеми хил. лв.	Общо хил. лв.
1 януари 2018	24,752	25,570	50,322
Парични потоци:			
Плащания	-	(18,165)	(18,165)
Постъпления	21,789	-	21,789
Непарични промени	4,466	10,676	15,142
31 декември 2018	51,007	18,081	69,088

25. Приходи от продажби

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Приходи от продажба на стоки	9,009	14,663
Приходи от продажба на продукция	7,343	9,100
Приходи от предоставяне на услуги	260	1,098
Приходи от продажба на материали	63	75
Други	134	221
	16,809	25,157

26. Други приходи

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Приходи от възстановени загуби от обезценка	1,573	53
Печалба от глоби и неустойки	1,050	150
Приходи от неустойки по договори за покупка	58	2,121
Отписани задължения	-	340
Други	14	29
	2,695	2,693

27. Разходи за материали

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Разходи за материали за производство на цигари и тютюн	(6,013)	(6,560)
Други	(18)	(38)
	(6,031)	(6,598)

28. Разходи за външни услуги

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Счетоводно обслужване и одит	(65)	(64)
Застраховки	(53)	(56)
Комуникационни услуги	(26)	(24)
Правни и консултантски услуги	(18)	(51)
Информационно технологични услуги	-	(12)
Други	(667)	(709)
	(829)	(916)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2019 г. е в размер на 33 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

29. Други разходи

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Други	(168)	(186)
	<u>(168)</u>	<u>(186)</u>

30. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Разходи по заеми, по амортизирана стойност	(2,722)	(3,075)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	<u>(2,722)</u>	<u>(3,075)</u>
Банкови такси и комисионни	(276)	(246)
Загуби от сделки с финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	(335)	(93)
Загуба от промяна във валутните курсове по вземания и задължения	(61)	(2)
Загуба от преценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	(188)	(286)
Финансови разходи	<u>(3,582)</u>	<u>(3,702)</u>

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Приходи от лихви по предоставени заеми	1,420	641
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	<u>1,420</u>	<u>641</u>
Печалби от сделки с финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	10	491
Приходи от дивиденди от публично търгувани ценни книжа на разположение за продажба	2	-
Печалба от преценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	99	901
Печалба от промяна във валутните курсове по вземания и задължения	50	30
Други финансови приходи	145	3,947
Финансови приходи	<u>1,726</u>	<u>6,010</u>

31. Разходи за данък върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2018 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Печалба преди данъчно облагане	317	8 342
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци	<u>(32)</u>	<u>(834)</u>
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	614	674
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	<u>(611)</u>	<u>(424)</u>
Текущ разход за данъци върху дохода	<u>(29)</u>	<u>(584)</u>

Отсрочени данъчни разходи и приходи:

Възникване и обратно проявление на временни разлики	(152)	298
Разходи за данъци върху дохода	(181)	(286)
Отсрочени данъчни разходи, признати в другия всеобхватен доход	(21)	(1,019)

Пояснение 13 предоставя информация за отсрочените данъчни пасиви.

32. Доход на акция

Основната загуба / доход на акция са изчислени, като за числител е използвана нетната загуба / печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на предприятието майка.

Средно претегленият брой акции, използван за изчисляването на дохода/загуба на акция, както и нетната печалба/загуба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	2019	2018
Загуба / Печалба, подлежаща на разпределение (в лв.)	(766,000)	5,142,000
Среднопретеглен брой акции	36,852,997	36852,997
Основна (загуба) / доход на акция (в лв. за акция)	(0.02)	0.14

33. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собствениците, асоциирани предприятия и ключов управленски персонал.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път и в брой. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

33.1. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати и други краткосрочни задължения	(256)	(337)
Общо възнаграждения	(256)	(337)

33.2. Сделки с акционери

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
- Метро Груп ЕООД		
Приходи от лихви	35	35
Върнати заеми	-	4
Предоставени заеми	4	-

34. Разчети със свързани лица в края на годината

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Вземания от:		
- акционери Метро Груп ЕООД	662	623
Общо вземания от свързани лица	662	623

Вземанията по заеми от акционери в размер на 662 хил.лв. (2018г.: 623 хил.лв) представляват вземане от Метро Груп ЕООД по договор за временна финансова помощ от 26.02.2016 г. и 31.08.2017 г.

35. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Групата е придобила краткосрочни финансови активи в размер на 264 хил. лв. (2018 г: 2,545 хил. лв.) чрез прихващане на търговски вземания и задължения;
- Групата е погасила свои задължения по договори за цесия за в размер на 264 хил. лв. (2018 г: 2,545 хил.лв.) чрез прихващане с търговски вземания от същия контрагент.

36. Условни активи и условни пасиви

36.1. Банкови гаранции

В изпълнение на изискванията на Закона за акцизите и данъчните складове Групата ползва банкова гаранция в размер на 8,460 хил. лв. за режим отложено плащане на акциз. Издадената банкова гаранция е в полза на ЦМУ на Агенция "Митници". Предоставените от Групата по нея обезпечения са както следва:

- първа по ред договорна ипотека върху урегулиран поземлен имот;
- първа и втора по ред договорна ипотека върху сгради;
- втори и трети особен залог върху машини, съоръжения и транспортни средства.

37. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	7,659	7,657
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	15	814	3,833
Дългови инструменти по амортизирана стойност:			
Предоставени заеми	12, 15	10,982	9,427
Вземания по цесии		-	5,051
Лихви по заеми		-	709
Търговски и други вземания	16	28,147	10,693
Вземания от свързани лица	34	662	623
		39,791	26,503
Пари и парични еквиваленти	18	3,069	360
Финансови активи		51,333	38,353
Финансови пасиви	Пояснение	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност			
Нетекущи пасиви:			
Заеми	22	60,326	51,007
		60,326	51,007
Текущи пасиви:			
Заеми	22	11,303	18,081
Търговски и други задължения	23	1,814	2,339
Задължения за данъци върху дохода		29	364
		13,146	20,784
Финансови пасиви		73,472	71,791

38. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснение 37. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество със съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

38.1. Анализ на пазарния риск

38.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Групата се извършват предимно евро, в резултат на което Групата не е изложена на значителен валутен риск. Малка част от сделките са в щатски долари.

Групата има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните парични потоци в чуждестранна валута. В случаите, когато сумите за плащане и получаване в определена валута се очаква да се компенсират взаимно, то тогава не се налага допълнително хеджиране.

38.1.2. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. По отношение на ползваните кредити с фиксирана лихва, при потенциално понижение на пазарните лихвени нива, Групата може да не успее да си осигури ресурс при по-ниски лихви. При възникването на такива условия Групата би извършвало дейността си при по-неизгодни условия отколкото конкурентите си.

38.1.3. Други ценови рискове

Групата е изложена и на други ценови рискове във връзка с притежаваното публично дружество Слънце Стара Загора Табак АД и дейността му в производството и търговия на цигари и тютюн. С ПМС 270 от 03 октомври 2006 г. Министерски съвет отмени решението си за фиксиране на цените, по които да се продават цигарите от местно производство и от внос и определи, че продажбите на тютюневите изделия в страната се извършва по регистрирани цени. На практика с това решение беше дадена възможност на всички производители и вносителите на цигари сами да определят цените си и се създадоха условия за налагане на свободна конкуренция на пазара на тези изделия. Ценовият риск се засилва и от обстоятелството, че световноизвестните производители на цигари също имат възможности и интерес за навлизане на нови пазари в България като предлагат по-ниски цени на собствените си цигарени изделия, а това води до отрицателно влияние върху пазарния дял на Групата.

За да управлява ценовият риск Групата е предприела редица мерки, като:

- пререгистрация на цените на цигарите за осигуряване на конкурентна позиция на асортиментите, предлагани от Групата;
- предоставяне на отстъпки на дистрибуторите;
- предоставяне на по-добри схеми на плащане.

По отношение на ценовият риск, свързан с доставките на материали (тютюн, спомагателни и други материали), Групата текущо следи състоянието и динамиката на световните стокови

борси и на българския пазар за постигане на ефективно планиране на доставките и оптимизиране количествата на материалните си запаси.

38.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

Финансови активи	Пояснение	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:			
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	7,659	7,657
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	15	814	3,833
Дългови инструменти по амортизирана стойност	12,15,16,34	39,791	26,503
Пари и парични еквиваленти	18	3,069	360
Финансови активи		51,333	38,353

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг, също така на такива клиенти предлага продажби на кредит (отсрочени плащания) до 30 дни. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Групата не предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Загуба от обезценка не е признавана по отношение на търговските вземания.

38.3. Анализ на ликвидния риск

Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой и публично търгувани ценни книжа, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2019 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2019 г.	Текущи		Нетекущи	
	До 6 месеца хил. лв.	Между 6 и 12 месеца хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Над 5 години хил. лв.
Заеми	1,260	10,043	59,132	1,194
Търговски и други задължения	1,806	8	-	-
Задължения за данъци върху дохода	29	-	-	-
Общо	3,095	10,051	59,132	1,194

В предходните отчетни периоди падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2018 г.	Текущи		Нетекущи	
	До 6 месеца хил. лв.	Между 6 и 12 месеца хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	
Заеми	-	18,081	51,007	
Търговски и други задължения	2,764	-	-	
Задължения за данъци върху дохода	364	-	-	
Общо	3,128	18,081	51,007	

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

38.4. Други рискове - разпространение на коронавируса (Covid-19)

Във връзка с глобалното разпространение на нов коронавирус (Covid-19) в началото на 2020 г. и обявената пандемия от Световната здравна организация на 11 март 2020 г., която доведе до съществено намаление на финансовата активност в световен мащаб, Групата анализира на база на текущо наличните данни потенциалния ефект върху своето финансово състояние и използваните модели за кредитен риск в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Както е оповестено в пояснение 41 към консолидирания финансов отчет, ръководството счита пандемията от коронавирус за некоригиращо събитие след датата на отчетния период.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет икономическата активност все още не е напълно възстановена. Не е налична и достатъчно статистическа информация, на база на която да се направи надеждна оценка на реалния ефект на пандемичната обстановка върху българската и световната икономика, както и да се изведат прогнозни данни за тяхното възстановяване през следващите месеци.

Анализ на очаквания ефект върху модела по МСФО 9 „Финансови инструменти“

Ръководството на Групата е направило анализ на очаквания ефект от пандемията от коронавирус, както върху икономическия ръст, така и върху кредитното качество на своите контрагенти. Извършеният от ръководството на Групата анализ е основно насочен към преценки и допускания за потенциално влошаване на кредитното качество на контрагентите и потенциалния ефект върху очакваните кредитни загуби от експозициите към контрагентите.

Ръководството на Групата счита, че към настоящия момент в краткосрочен план не се очаква значително влошаване на кредитното качество на контрагентите най-вече поради активните мерки, предприети от правителството на Република България.

Ръководството текущо извършва мониторинг за наличието на дългосрочни индикации за влошаване, като общите временни потенциални ликвидни проблеми на контрагентите, породени пряко от разпространението на коронавирус (Covid-19) не се считат за индикации за влошаване на кредитното качество.

Ръководството на Групата счита, че преди изтичане на по-продължителен период от време, през който е възможно да се проявят симптоми на влошаване в общото кредитно качество, както на контрагентите, така и в общата среда, в която Групата функционира, не може да извърши надеждна оценка на ефекта от пандемията от коронавирус (Covid-19). По отношение на модела за изчисление на очакваните кредитни загуби, ръководството счита, че към този момент не може да бъде извършена промяна в общия модел поради липса на достатъчно надеждни данни. Въпреки това ръководството отчита възможните краткосрочни рискове върху общото развитие на икономиката в светлината на очакванията за възстановяване в периода 2021-2022 г. и завръщане до средните прогнозираните нива на растеж преди появата на коронавирус, поради което не е извършило промяна в модела си по МСФО 9 към момента на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет.

39. Оценяване по справедлива стойност

39.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Следната таблица представя финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, в съответствие с йерархията на справедливата стойност.

Тази йерархия групира финансовите активи и пасиви в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Финансовите активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в следните категории съобразно йерархията на справедливата стойност.

31 декември 2019 г.	Пояснение	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Активи					
Борсово търгувани ценни книжа	а)	234	7,089	-	7,323
Неборсово търгувани ценни книжа	б)	-	-	1,150	1,150
Общо		234	7,089	1,150	8,473
31 декември 2018 г.					
	Пояснение	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Активи					
Борсово търгувани ценни книжа	а)	8,282	1,101	-	9,383
Неборсово търгувани ценни книжа	б)	-	-	1,717	1,717
Дялове	в)	-	387	-	387
Общо		8,282	1,488	1,717	11,487

Определяне на справедливата стойност

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

а) борсово търгувани ценни книжа и облигации

Всички пазарно търгувани капиталови инструменти и облигации са представени в български лева и са публично търгувани на Българска фондова борса. Справедливите стойности са били определени на база на техните борсови цени-продава към отчетната дата.

б) неборсово търгувани ценни книжа

Справедливите стойности на неборсово търгуваните капиталови инструменти са определени на база на оценки, изготвени от независими оценители.

в) дялове

Справедливата стойност на инвестициите на Групата в дяловете е оценена по справедлива стойност, определена на базата на тяхната публикувана цена за обратно изкупуване. Печалбите и загубите са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Финансови приходи“ и ред ред „Финансови разходи“.

Промяната на входящите данни при оценяването на инструментите на ниво 3 вследствие на разумно възможни алтернативни предположения не би довела до съществено изменение на сумите, признати в печалбата или загубата, общите активи или общите пасиви, или общия капитал.

Не е имало трансфери в или от ниво 3 през представените отчетни периоди.

39.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2019 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2019 г.	Ниво 3 хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения:	
- земя	20,392
- сгради	2,444
- машини	4,675
Инвестиционни имоти	<u>13,025</u>
	<u>40,536</u>
31 декември 2019 г.	Ниво 3 хил. лв.
Имоти, машини и съоръжения:	
- земя	23,050
- сгради	4,203
- машини	5,459
Инвестиционни имоти	<u>5,674</u>
	<u>38,386</u>

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Групата е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители. Имотите са преоценени към 31.12.2019 г. Предишната преоценка е била извършена към 31.12.2018 г.

Оценката по справедлива стойност на земите се базира на наблюдавани индикативни офертни цени за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и скonto за офертност.

Справедливата стойност на сградите, машините и съоръженията е оценена, като е използван методът на амортизираната възстановителна стойност. Той измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване в резултат на неговата експлоатация.

Спецификата на активите на Групата и икономическа среда в страната биха могли да доведат до вариации в използваните допускания и преценки при определяне на справедливата стойност.

40. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на собствения капитал към нетния дълг.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението в разумни граници.

Групата наблюдава структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да запази или коригира капиталовата структура, Групата може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на собствениците, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да се анализира, както следва:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Собствен капитал	58,178	59,497
Дълг	89,495	78,565
- Пари и парични еквиваленти	(3,069)	(360)
Нетен дълг	86,426	78,205
Съотношение на собствен капитал към нетен дълг	1:1.49	1:1.31

Групата е спазила условията във връзка със своите договорни задължения, включително поддържането на определено капиталово съотношение.

41. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване, с изключение на следните некоригиращи събития:

- На 31.12.2018 г. „Булфинанс Инвестмънт“ АД придоби 91.01% от капитала на УД „Селект Асет Мениджмънт“ ЕАД, но с решение от 03.12.2019 г. Комисия за финансов надзор отказва да потвърди извършената сделка. В резултат на предписанията на регулатора, на 6 януари 2020 г. е вписана в Централен Депозитар обратната покупка на 91.01% от акциите на УД Селект Асет Мениджмънт АД от „Сила Холдинг“ АД. В резултат на сделката Сила Холдинг АД става едноличен собственик на капитала на УД „Селект Асет Мениджмънт“ ЕАД.
- В началото на 2020 г. поради разпространението на нов коронавирус (Covid-19) в световен мащаб се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели икономически отрасли. На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви и наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19). На 13 март 2020 г. българското правителство обяви извънредно положение за период от един месец, удължен до 13 май 2020 г. и въведе строги мерки за населението и бизнеса. След изтичане на извънредното положение бе обявена извънредна епидемиологична обстановка за периода 14 май – 14 юни 2020 г., която в последствие бе удължена до 31 август 2020 г.

Както в България, така и в световен мащаб, са предприети мерки за ограничаване на разпространението на COVID-19, от които произтичат сериозни социално-икономически последици почти във всички сфери, в т.ч. забавяне в икономическата активност, временно спиране на цели икономически отрасли и влошаване на финансовото им състояние, намаление на потреблението, увеличаване на вътрешната и външна задлъжнялост на държавите и намаление на brutния им вътрешен продукт, намаляване на темповете на растеж, увеличаване на безработицата и спад в доходите на населението. В резултат на това и финансовите пазари реагираха бурно със значителни спадове и повишена пазарна волатилност.

Ръководството на Групата е направило анализ на очаквания ефект от пандемията от коронавирус, както върху икономическия ръст, така и върху кредитното качество на своите контрагенти и е достигнало до извода, че в краткосрочен план няма все още данни и информация за контрагентите, която да бъде инкорпорирана в модела за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 „Финансови инструменти“. През 2020 г. Групата е ангажирана и мобилизирана да отрази в модела тенденциите, свързани с промяната в кредитния риск, когато разполага с надеждни данни и информация за контрагентите и бизнес анализи за икономиката в България. По-подробна информация относно извършения анализ е оповестена в пояснение 38.4 от консолидирания финансов отчет.

42. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2019 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 30.07.2020 г.